

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖВУЗІВСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

19 ТРАВНЯ 2021 РОКУ

ХАРКІВ – 2021

УДК 37.013.42
ББК 74.60
А 43

За редакцією
доктора педагогічних наук, професора,
завідувача кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Васильєвої Марини Петрівни

Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи: матеріали міжвузівської дистанційної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (19 травня 2021 року); за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. 78 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (протокол № 5 від 11 травня 2021 р.).

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2021.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки, 2021.
© Васильєва М.П., 2021.

Кривохата К. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ АДИКЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	49
Лейба А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ДІТЬМИ-СИРОТАМИ В УМОВАХ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....	52
Напольських В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	54
Новицька А. ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	57
Паршина В. ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-МЕДИЧНОГО ПАТРОНАЖУ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ В СТАЦІОНАРНОМУ ВІДДІЛЕННІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	59
Пихова П. АНАЛІЗ ЗМІСТУ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	60
Полякова К. ВІДЕОЛЕКТОРІЙ У ПЕРВИННІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ НАРКОЗАЛЕЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ.....	62
Сапельнікова А. ІЗОТЕРАПІЯ В ПРОФІЛАКТИЦІ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	65
Сиротюк М. АДАПТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДІВ ДО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ.....	67
Сініченко А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ В УЧНІВСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....	68
Столярова Н. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	70
Тараненко А. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В БЛАГОДІЙНИХ ФОНДАХ.....	72

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В БЛАГОДІЙНИХ ФОНДАХ

Анастасія Тараненко

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І. О. Шеплякова

Вирішення проблеми соціалізації людей похилого віку є важливим напрямом соціальної політики багатьох держав, зокрема й України. Адже старіння є кризовим періодом для кожної дорослої людини, а чисельність цієї вікової групи щорічно зростає. При цьому здебільшого представники аналізованої вікової категорії виявляються неготовими сприйняти старість як невід'ємну частину життя, насамперед, через значні фізіологічні зміни в організмі, вимушену бездіяльність (як наслідок завершення трудової діяльності), звуження кола спілкування та зниження соціальної активності, неможливість адаптуватися до змінених умов (у тому числі, й соціально-економічних) тощо. Допомогти людям похилого віку подолати складну життєву ситуацію і продовжувати жити повноцінним соціальним життям є професійним завданням соціальних працівників.

Установлено, що окремі аспекти проблеми соціалізації людей похилого віку в своїх працях досліджували: теоретико-методологічні засади соціалізації особистості – О. Безпалько, А. Капська, А. Мудрик, А. Рижанова та ін.; соціально-психологічні аспекти подолання проблем осіб похилого віку – В. Альперович, О. Коваленко, О. Козлов, О. Краснова та ін.; соціальна робота з людьми похилого віку – Д. Титов, О. Тополь, Є. Холостова та ін., зокрема соціально-педагогічна робота – М. Васильєва, М. Житинська, Ю. Лисенко, Г. Міннігалєєва, О. Новікова, М. Подберезський, І. Романова, М. Сех та інші.

Проведений аналіз наукової літератури та практики соціальної роботи з людьми похилого віку за кордоном засвідчив, що соціальними інституціями, на базі яких може бути ефективно вирішена проблема позитивної соціалізації людей похилого віку і потенціал яких достатньою мірою не використовується (через відсутність відповідних технологій соціальної, у тому числі й соціально-педагогічної роботи), є благодійні фонди. Окрім того встановлено, що ефективно здійснення роботи соціального працівника з соціалізації людей похилого віку в благодійних фондах, насамперед, передбачає наявність відповідної нормативно-правової бази.

Аналіз нормативних джерел засвідчив, що нормативно-правові основи роботи соціального працівника з соціалізації людей похилого віку в благодійних фондах закладені в актах міжнародного та національного законодавства таких, як:

- *Віденський Міжнародний план дій із проблем старіння*, в якому наголошено на необхідності досягнення законодавчих гарантій економічного і

соціального забезпечення людей похилого віку, а також запропоновано рекомендації щодо вирішення найважливіших проблем людей похилого віку;

- *Конституція України*, у статті 46 якої закріплено право громадян України на соціальний захист, що, серед іншого, включає і право на забезпечення їх у разі старості;

- *Закон України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»*, у якому закріплено засади державної політики щодо людей похилого віку, а саме: розділ 1 (статті 1-4), де передбачено, що держава гарантує кожному ветерану праці та громадянину похилого віку належний рівень життя, задоволення різноманітних життєвих потреб, подання різних видів допомоги, розділ 3 (статті 10-45), в якому визначено правовий статус громадян похилого віку та всі соціальні гарантії захисту, що передбачені законодавством України;

- *Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»*, де визначено загальні принципи, засади і механізми функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, призначення, перерахунку і виплати пенсій, надання соціальних послуг з коштів Пенсійного фонду. Зокрема, у статті 9 зазначеного Закону закріплено види пенсійних і соціальних виплат людям похилого віку; у розділі 3(статті 26-29) регламентовано порядок призначення пенсій за віком;

- *Закон України «Про соціальні послуги»*, де визначені основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг, у тому числі й людям похилого віку, а саме: стаття 1, у котрій людей похилого віку віднесено до осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; стаття 16, де закріплено класифікацію соціальних послуг, що можуть надаватися громадянам України, у тому числі похилого віку;

- *Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»*, де визначено загальні засади благодійної діяльності в Україні, у тому числі стосовно людей похилого віку: стаття 3 (закріплено цілі та сфери благодійної діяльності); стаття 5 (виокремлено види благодійної діяльності).

Отже, виходячи з вищезазначеного аналізу, можемо зробити висновок, що в Україні існує певна нормативно-правова база, яка регулює різні аспекти роботи соціального працівника з соціалізації людей похилого віку, зокрема в благодійних фондах. Тому в процесі розробки технології роботи соціального працівника з соціалізації осіб похилого віку в благодійних фондах слід спиратися на визначену нормативно-правову базу і у відповідності до неї вибудовувати алгоритм соціальної роботи.